

Министерство образования Республики Беларусь
Учреждение образования
«Полоцкий государственный университет»

Романо-германская филология,
Контексты культуры
и литературные связи

Международный сборник научных статей

Новополоцк
2017

Редколлегия:

А.А. Гугнин – доктор филологических наук (отв. ред.);
 Д.А. Кондаков – кандидат филологических наук;
 Т.М. Гордеенок – кандидат филологических наук;
 Р.В. Гуревич – доктор филологических наук;
 Г.Н. Ермоленко – доктор филологических наук;
 Е.А. Зачевский – доктор филологических наук;
 З.И. Третьяк – кандидат филологических наук;
 Н.Б. Лысова – кандидат филологических наук;
 С.М. Лясевич – кандидат филологических наук;
 С.Ф. Мусиенко – доктор филологических наук;
 М.Д. Путрова – кандидат филологических наук;
 Л.Д. Синькова – доктор филологических наук;
 И.А. Чарота – доктор филологических наук.

Рецензенты:

кандидат филологических наук, профессор,
 заведующий кафедрой зарубежной литературы МГЛУ Ю.В. Стулов,
 кандидат филологических наук, доцент,
 заведующий кафедрой перевода БГУ Д.О. Половцев

Романо-германская филология. Контексты культуры и литературные связи : междунар. сб. науч. ст. / Полоцкий гос. ун-т ; редкол.: А.А. Гугнин (отв. ред.) [и др.] – Новополоцк, 2017. – 352 с.
 ISBN 978-985-531-572-9.

В настоящем международном научном сборнике, продолжающем предыдущие издания (2011 и 2013 гг.) кафедры мировой литературы и иностранных языков Полоцкого государственного университета, публикуются статьи по актуальным вопросам романо-германской и славянской филологии, методологии литературоведческих исследований, методике преподавания гуманитарных дисциплин. Особое внимание в данном сборнике уделено проблемам конкретно-исторического изучения литературных взаимосвязей, а также философским, социальным и литературоведческим аспектам изучения проблемы войны и мира.

УДК 82.0(082)
ББК 83.3(4)я43

шем и окажут позитивное влияние на развитие исследований по заявленным на конференции направлениям. Представляется правомерным согласиться с данным утверждением и надеяться, что материалы конференции действительно будут способствовать повышению женского социального самосознания и оптимизации гендерных отношений в современном политкультурном пространстве.

М.Д. Пуррова, Полоцкий государственный университет

**XXIII ГАРЭЦКІЯ ЧЫТАННІ «МАКСІМ І ГАЎРЫЛА ГАРЭЦКІЯ. ЖЫЦЦЁ І ТВОРЧАСЦЬ»
Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя, Мінск (17 красавіка 2015 года)**

Канферэнцыя ладзілася ў Дзяржаўным музеі гісторыі беларускай літаратуры пры падтрымцы Рэспубліканскага фонду братоў Гарэцкіх і Дзяржаўнай навуковай установы «Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры» Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі. Форум прысвячаўся двум юбілеям: 115-годдзю нараджэння доктара геалага-мінэралагічных навук Гаўрылы Гарэцкага і 95-годдзю першага выдання «Гісторыі беларускае літаратуры» Максіма Гарэцкага.

«Гісторыя беларускае літаратуры» М. Гарэцкага – знакавае для айчынай навукі і педагагічнай практыкі выданне. Вытрымаўшы выпрабаванне часам, выкладзеная ў кнізе канцэпцыя гісторыі нацыянальнай слоўнасці прадвызначыла вектар пошукаў сучасных даследчыкаў. Падручнік падзяліў лёс аўтара: на шмат год ён быў выкрэслены з акадэмічнага ўжытку. Яго вяртанне да шырокага кола чытачоў адбылося толькі ў 1992 годзе.

На пачатку працы ўвазе ўдзельнікаў канферэнцыі быў прадстаўлены кароткаметражны фільм «Рускі» (2014), зняты В. Аслюком (кінастудыя «Беларусьфільм») па матывах аднайменнага апавядання М. Гарэцкага.

З уступным словам да ўдзельнікаў звярнуліся дырэктар Дзяржаўнага музея гісторыі беларускай літаратуры Л. Макарэвіч і акадэмік НАН Беларусі, доктар геалага-мінэралагічных навук Р. Гарэцкі. Навукоўца прааналізаваў найбольш значныя дасягненні гарэцказнаўства за 2014 год. Асабліва ўвага была звернута на пераклад аповесці М. Гарэцкага «Дзве душы» на нямецкую мову (здзейснены Н. Рандау, Г. і У. Чэпега), які пабачыў свет у берлінскім выдавецтве «Гугольц». Кніга, безумоўна, спрыяе папулярнасці спадчыны класіка айчынай літаратуры за мяжой.

З прывітальным словам выступіў А. Вярцінскі.

Пленарнае паседжанне адкрылася дакладам Т. Тарасвай «Канцэпцыя пабудовы гісторыі беларускай літаратуры Максімам Гарэцкім». Адзначыўшы захаваны даследчыка ў станаўленні айчынай навукі пра прыгожае пісьменства, Т. Тарасва разгледзела яго працу ў сувязі з пошукамі сусветнаведомых (перш за ўсё расійскіх) літаратуразнаўцаў-сучаснікаў. Гаворку пра навуковую спадчыну М. Гарэцкага працягнуў М. Мушынскі ў дакладзе «“Маладняк” за 5 гадоў: 1923–1928”: як падступ да “Гісторыі беларускае літаратуры” новага часу». Р. Гарэцкі («Гаўрыла Гарэцкі – выхаванец сыноў») раскажа пра багатую эпістальную спадчыну бацькі, адрасаваную сынам, у якой выявілася педагагічная канцэпцыя Г. Гарэцкага. Р. Зінава прыгадала сваё падарожжа на малую радзіму братоў Гарэцкіх («На радзіме акадэміка Гаўрылы Іванавіча Гарэцкага ў Малой (Меньшай) Багацькаўцы (да 115-годдзя з дня нараджэння)»). Цікавым падаецца даклад В. Губскай: даследчыца прааналізавала багаты навуковы матэрыял, назапашаны на старонках дваццаці двух зборнікаў матэрыялаў канферэнцыі («Па старонках Гарэцкіх чытанняў: спроба сістэматызацыі даследавання»).

Праца канферэнцыі працягнулася ў межах дзвюх секцый. Прысутныя заслухалі даклады па праблемах сучаснага гарэцказнаўства: асновы сучаснай айчынай літаратуразнаўчай тэрміналогіі, закладзеныя М. Гарэцкім; творчасць пісьменніка ў святле імагалогіі; рытарычная арганізацыя эпістальнага дыскурсу Максіма і Леаніда Гарэцкіх; метадалогія Гарэцкага-публіцыста; спадчына прэзаіка ў сістэме твораў беларускіх пісьменнікаў пра Першую сусветную вайну; мастацкае асэнсаванне вобраза інтэлігента ў спадчыне айчыннага класіка; рытэтныя выданні М. Гарэцкага і інш.

Канферэнцыя скончылася выступамі арганізатараў, якія падвялі вынікі працы і вызначылі перспектывы вывучэння спадчыны Гаўрылы і Максіма Гарэцкага. Удзельнікі ўсклалі кветкі да помніка М. Гарэцкаму.

З.І. Трацяк, Полацкі дзяржаўны ўніверсітэт